

Maailman paras - suomalainen - Ammattiosaaminen 2025

Keskustelupohja ammatillisen osaamisen strategiasta ja tulevaisuudesta

Tulevaisuusvaliokunta Juha-Pekka Koivusalo (Winnova), Elina Oksanen-Ylikoski (Omnia), Jatta Herranen (PKKY), Maria Korpi (SKYO), Leena Kaivola (Kvlakk), Jussi Jarrett (Amiedu), Sirpa Lukkala (Keskuspuisto) pj. Teppo Tapani (Takk).

Ammattiosaamisen strategialla haetaan

- ***Ammatillisen koulutuksen tavoitteen kirkastamista***
 - vastauksia MIKSI –kysymykseen.
 - järjestelmä- ja säästökeskustelun taakse menevää pohdintaa.
 - reformin tavoitteiden sanoittamista ja pohtimista.
 - kuvausta siitä, mistä ammatillisessa osaamisessa on kyse.
 - tavoitteillemme yhteistä kieltä.
- ***Ammatillisen tuomista vahvasti koulutuspoliittiseen keskusteluun***
 - strategiaa maastoutetaan myös konkreettisiksi tavoitteiksi.

AMMATTIOSAAMINEN 2025

- Laadittu AMKE:n tulevaisuusvaliokunnassa 2015-2016 kenttää kuullen (Seinäjoki 11/2015, Helsinki 4/2016)
 - mukana kuvassa järjestäjien/oppilaitosten omat strategiat
- Strategian rakenne
 - Toimintaympäristö
 - Kehittämishjelmat
 - Visio ja missio
 - Arvot loppuun, ensin tuleva ja tavoitteet
- Kieliasun hionta menossa ja tulossa

AMMATTIOSAAMINEN

2025

AMMATTI
TAITO AMMATTI
AMMATTI **OSAAMINEN**
OPPIMINEN

Työ | Yrittäjyys | Sivistys

Ammatillinen koulutus tuottaa taitavia, innovatiivisia ja ammatillisesti sivistyneitä onnistujia, joita ilman maailma ei tule toimeen.

Määriteltäviä käsitteitä

- **AMMATTISIVISTYS** – oma ”uussana” tarkoituksella
- **AMMATTIOSAAMINEN** – sisältää tiedon, taidon ja kommunikoinnin tavat
- **AMMATTIOPPIMINEN** – sisältönä työ, yrittäjäyys ja sivistys, miten se saavutetaan

Näkökulmana pedagogiikan ylivoima – ammatillisen koulutuksen järjestäjän merkitys: ”ammattilaisia, huippujakin löytyy kaikkialta, mutta me tiedämme, miten ammattilaisuus syntyy.”

VISIO 2025

**Ammatillinen koulutus tuottaa
taitavia, innovatiivisia ja
ammattillisesti sivistyneitä onnistujia,
joita ilman maailma ei tule toimeen.**

Toimintaympäristö

Miten kouluttaa siihen, mitä ei vielä ole?

Merkittävimmän osaamistarpeita muuttavat:

1. Polarisaatio (meille se ykkönen)
2. Työn merkityksen muutos
3. Globalisaatio
4. Digitalisaatio

Kehittämisohjelma 1.

Ammattilaisia tarvitaan myös digitaalisessa maailmassa

- *Työnmuutos, ammattiosaamisen sisällöt, opiskelijan taidot, pedagogiikka ja tavat toimia, koulutuksen järjestäjien organisoituminen ja digimallit.*
- *Ammatillisen koulutukselle digitalisaation ydin on tekemisen käytäntöjen, ammattien sisältöjen ja työn olemuksen kokonaisvaltainen muuttuminen.*

Muutos haastaa myös oppimisen tarpeet, tavat ja paikat. Tieto on avointa ja saatavilla, joten koulutuksen tulee keskittyä tiedon ja taidon arviointiin ja soveltamiseen. Oppimisen pedagogiikka perustuu työelämän ja yhteiskunnan digitaalisuuden käsikirjoitukselle ja osaamistarpeille.

Kehittämishjelma 2.

Ammattilainen on ylpeä osaamisestaan ja kehittää työtään

- Ylpeyttä ja osaamista korostetaan perustellusti.
 - Ei vain nuorten, vaan kaikkien asia.
- Syrjäytymisen ehkäisy & aktiivinen kansalaisuus.
- Yksikään ammatillisessa koulutuksessa opiskeleva ei keskeytä.

Innovaatiot ammattiin oppimisen ytimeen

- *Haluamme innovaatiopolitiikan keskiöön*
 - Innovaatioista 96 % syntyy käytännön työssä. Arjen innovaatioista syntyvät talouskasvun avaimet. Suomalaisen maailman parhaan ammatillisen koulutuksen erityispiirre on, että työtä tekevät itse ratkaisevat ongelmat ja kehittävät työtä arjessa. Yritykset ovat riippuvaisia osaajista ja osaajistamme syntyvät yrityksemme. **Ammattitaidolla ja yritystoiminnalla on kohtalon yhteys.**
- *Ammatillisissa tutkinnoissa innovaatio-oppiminen sisältyy kaikkeen opiskeluun*
 - **Työelämän innovaatioihin liittyvät kokeilut ovat oppimisen arkea** Opettajat ja ohjaajat tukevat ja mahdollistavat innovaatio-oppimista.
- *Ammatillinen koulutus toimii alueen ja alan innovaatiokumppanina ja kumppanuuksien kokoajana*
 - Työelämä ja työpaikat tarvitsevat ”**työpaikkaopettajaresurssinsa**” (esim.tpk-ohjaajapoolin **yhteyshlö**), joissa ammatillinen opettaja tukee työpaikkaa osaamisen kehittämisessä.

Ammattipedagogiikka on huippuosaamistamme

- ***Ammatillisen koulutuksen menestys perustuu ydintoiminnan eli pedagogiikan jatkuvaan kehitykseen.***
- ***Pedagoginen kehittämishjelma on kaikkien yhteinen prosessi***
 - **oppiminen, opetus ja ohjaus**, kaikki toimintatavat muuttuvat ja kehittyvät oppijan, opettajan ja johdon yhteistyöllä.
 - **oppimiskäsityksen, ihmiskäsityksen ja johtamiskäsityksen on kuljettava yhtä matkaa**, jotta yhteisöjen järkevä kehitystyö on mahdollista.
- ***Opiskelijan koko arki on osa hänen oppimistaan***
 - oppimisen tukea on oltava tarjolla ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä (**24/7/365**).
 - **opiskelija saa tukea vertaisiltaan ja eri ammattiryhmiltä eri oppimisympäristöissä**, kuten oppilaitoksissa ja työpaikoilla.

Arvot ohjaavat toimintaa

- **Vastuullisuus**
kertoo otteesta, jolla yhteiskunnan, yritysten ja opiskelijoiden toiveisiin ja tarpeisiin tartutaan.
- **Asiakslähtöisyys**
kertoo, kuinka ensisijaisen tärkeää tuloksen tuottaminen ja hyödyn antaminen kumppaneillemme on.
- **Yhteisöllisyys**
kuvaa sekä toimintaamme oppilaitoksissa että suhteessa toisiimme.

Nämä nykyiset arvomme – onko niissä samaa kuin yrittäjien/kumppanityöelämämme arvoissa?

Pedagoginen johtaminen

Mitä se on ?

- Itsearviointikysymyksiä...

Koulutuksen järjestäjän pedagogisen johtamisen itsearviointi

1. Koulutuksen järjestäjä on määrittänyt **pedagogisen tahtotilan** ja arvioi sitä

2a. Koulutuksen järjestäjällä on toimiva **opetussuunnitelmaprosessi**

2b. Koulutuksen järjestäjällä on toimiva **näyttötutkintoprosessi**

3. **Oppimisympäristöjen ja opiskelumenetelmien kehittäminen** ja toteuttaminen on johdettua ja sitä arvioidaan

4. **Opintojen henkilökohtaistaminen** ja henkilökohtaisten opiskelusuunnitelmien laadinta on suunnitelmallista ja johdettua

5. Koulutuksen järjestäjällä on toimiva **henkilöstösuunnittelun prosessi**

6. Koulutuksen järjestäjällä on toiminnan **ennakointiprosessi**, jossa on mukana sekä määrällinen että laadullinen ennakointi

7. Pedagoginen johtaja hyödyntää johtamisessa erilaisia **johtamisen foorumeita ja verkostoja**

8. Koulutuksen järjestäjällä on **toimivat järjestelmät** pedagogisen johtamisen tukena

Rahoitus mahdollistaa

- Järjestäjän ”sisäinen clearing” tarpeen rahoituksen jaossa?
- Koulutuskysynnän ja -tarpeen muutokset, miten hanskataan ?
- TA:ta muutettava yhä useammin toimintavuoden aikana?

Tuloksista maksetaan

Ansaintalogiikka muuttuu

- Perusrahoitus: opiskelijatyövuodet (huomioiden erityisen tuen tarpeet, vammaisten erityisopetus, asuntolat, tutkintotyyppi).
- Suoritusrahoitus: tutkinnon osat ja tutkinto.
- Vaikuttavuusrahoitus: työllistyminen, jatko-opinnot, opiskelijapalaute.
- Strategiarahoitus.

Rahoituksesta tulee ennakoimatonta, mikä vaikeuttaa suunnittelua.